Жасалма интеллектти үйрөнүүдө компьютердик сабаттуулуктун мүмкүнчүлүктөрү

Жасалма Интеллекттин (AI) Хронологиясы жана Өнүгүү Баскычтары

Жасалма интеллект (AI) – бул машиналарга, айрыкча компьютердик тутумдарга адам сыяктуу ой жүгүртүү, үйрөнүү жана маселелерди чечүү жөндөмүн берүүчү илимий жана технологиялык багыт.

Жасалма Интеллект идеясынын пайда болушу (Байыркы доор – 1940-жылдар)

Байыркы грек мифологиясында автоматон деп аталган механикалык адам сымал түзүлүштөр тууралуу баяндар болгон.

17-18-кылымдарда математиктер жана философтор (Лейбниц, Паскаль ж.б.) эсептөөчү машиналарды ойлоп табууну сунушташкан.

1830-жылдары Чарльз Бэббидж жана Ада Лавлейс аналитикалык машиналардын идеясын иштеп чыгышкан.

Жасалма интеллекттин илим катары негизделиши (1940–1956-жылдар)

1950 – Алан Тьюринг "Электрондук мээ" концепциясын сунуштап, Тьюринг тестин ойлоп тапкан.

1951 – Кристофер Стрейчи (Christopher Strachey) жана Дитрих Принц шахмат ойногон алгачкы компьютердик программаларды түзүшкөн.

1955 – Джон Маккарти, Марвин Минский, Натан Рочестер жана Клод Шеннон "жасалма интеллект" (Artificial Intelligence) деген терминди расмий колдонууга сунушташкан.

1956 – Дартмут конференциясы (Dartmouth Conference): Джон Маккарти терминди расмий түрдө илимий жамаатка тааныштырып, AI илим катары калыптанган.

Алгачкы өнүгүү жана үмүт (1957–1970-жылдар

1958 – Фрэнк Розенблатт биринчи нейрон тармагы – перцептронду иштеп чыккан.

1965 – Джозеф Вайзенбаум "ELIZA" деп аталган биринчи диалог системасын иштеп чыккан.

1969 – Марвин Минский жана Сеймур Пейперт "Perceptrons" аттуу китебинде нейрон тармактарынын чектөөлөрүн көрсөтүп, кызыгуу төмөндөп кеткен.

"Жасалма интеллект кышы"
(1970–1980-жылдар)

Каржылоонун азайышы жана ишенимдин төмөндөшү менен изилдөөлөр токтоп калган.

ЭКСПЕРТТИК СИСТЕМАЛАР ЖАНА КАЙРАДАН ЖАНДАНУУСУ (1980–1990-ЖЫЛДАР)

МАШИНАЛЫК ОКУТУУ ЖАНА ИНТЕРНЕТ ДООРУ (1990–2010-ЖЫЛДАР)

ЗАМАНБАП AI ЖАНА ЧОҢ МААЛЫМАТТАР (2010-ЖЫЛДАРДАН АЗЫРКЫГА ЧЕЙИН)

ЗАМАНБАП ЖИ 2010-ЖЫЛДАН 2025-ЖЫЛГА ЧЕЙИН

2011 – IBM WATSON "JEOPARDY!" ШОУСУНДА ЖЕҢИШКЕ ЖЕТИШКЕН

2012 – DEEP LEARNING ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫН ӨНҮГҮШҮ МЕНЕН НЕЙРОН ТАРМАКТАРЫ КҮЧӨГӨН

2016 – ALPHAGO (DEEPMIND) ГО ОЮНУНДА ДҮЙНӨЛҮК ЧЕМПИОНДУ УТКАН.

2020-ЖЫЛДАН БЕРИ – GPT, CHATGPT, DALL·E, MIDJOURNEY СЫЯКТУУ МОДЕЛДЕР ӨНҮГҮП, КЕҢИРИ КОЛДОНУЛУУДА.

2020-ЖЫЛДАН БЕРИ – GPT, CHATGPT, DALL·E, MIDJOURNEY, DEEP SEEK СЫЯКТУУ МОДЕЛДЕР ӨНҮГҮП, КЕҢИРИ КОЛДОНУЛУУДА.

ЖАСАЛМА ИНТЕЛЛЕКТ ЭМНЕ ҮЧҮН ОЙЛОП ЧЫГАРЫЛГАН

Эсептөө жана автоматташтыруу – көп убакыт жана ресурстар талап кылган эсептөөлөрдү тездетүү үчүн

Машиналык үйрөнүү – компьютерлерге адамдардай ой жүгүртүү, үлгүлөрдү тануу жана чечим кабыл алууну үйрөтүү.

Глобалдык көйгөйлөрдү чечүү – саламаттык сактоо, экология, транспорт жана коопсуздук тармактарында жардам берүү

Экономикалык жана өндүрүштүк натыйжалуулук – иш процессин автоматташтыруу жана оптималдаштыруу.

ЖАСАЛМА ИНТЕЛЛЕКТТИ ӨНҮКТҮРГӨН АТАКТУУ ИЛИМПОЗДОР

Алан тьюринг – AI концепциясынын пионери, "тьюринг тестинин" автору

Джон маккарти – "жасалма интеллект" терминин киргизген, LISP тилин иштеп чыккан.

Джон маккарти – "жасалма интеллект" терминин киргизген, LISP тилин иштеп чыккан.

Клод шеннон – маалымат теориясынын атасы, AI негиздерин түптөгөн

CHATGPT КАЧАН ЖАНА КАНТИП ТҮЗҮЛГӨН?

ChatGPT — бул OpenAI компаниясы тарабынан иштелип чыккан тилдик модель. Алгачкы GPT (Generative Pre-trained Transformer- Генеративдик алдын ала даярдалган трансформатор) моделдери 2018-жылы пайда болгон, бирок атайын диалог үчүн ылайыкталган ChatGPT версиясы 2022-жылы ноябрь айында жарык көргөн.

GPT МОДЕЛИНИН НЕГИЗГИ ЭТАПТАРЫ:

GPT-1 (2018) – биринчи версия, негизги концепцияларды далилдеген.

Gpt-2 (2019) – алда канча өнүккөн, бирок openai башында анын коопсуздук маселелеринен улам ачык чыгарган эмес.

Gpt-3 (2020) – 175 миллиард параметри бар күчтүү модель, коммерциялык колдонууга ачылган.

Gpt-3.5 (2022) – ошол эле GPT-3 негизинде жакшыртылган версия. Chatgptнин алгачкы акысыз версиясы дал ушул GPT-3.5ке негизделген.

Gpt-4 (2023) – дагы да күчтүү жана так жооп берген версия, айрым колдонууда акы төлөнөт.

Gpt-4 turbo (2024) – gpt-4түн жакшыртылган, тезирээк жана натыйжалуураак версиясы.

ELON MUSK

SAM ALTMAN

Greg Brockman

Ilya Sutskever

ChatGPTни азыр ким иштетет?
Бүгүнкү күндө **ChatGPTни OpenAI компаниясы** иштетет. Бирок анын иштешине бир нече чоң оюнчулар катышат:
OpenAI – Негизги иштеп чыгуучу жана оператор.
Microsoft – OpenAI'дин технологиясын колдоп, аны өзүнүн продуктуларына (мисалы, Bing Chat) интеграциялайт.
API аркылуу башка компаниялар – Көптөгөн бизнес-өнөктөштөр ChatGPTнин API'сын колдонуп, өздөрүнүн тиркемелерине киргизишет

ChatGPTнин максаты жана колдонуу чөйрөсү
ChatGPT төмөнкү багыттарда колдонулат:
Кардарларды колдоо – компаниялар аны чат-бот катары пайдаланышат.
☑ Окуу жана билим берүү – студенттер жана мугалимдер үчүн пайдалуу жардамчы.
☑ Программалоо жана код жазуу – иштеп чыгуучулар кодду түзүү жана оңдоо үчүн колдонушат.
☑ Контент жаратуу – блог жазуулар, креативдүү тексттер, реклама тексттери ж.б.
☑ Жеке жардамчы – күнүмдүк тапшырмаларды пландаштыруу, идеяларды иштеп чыгуу ж.б.

ChatGPTнин максаты жана колдонуу чөйрөсү

ChatGPT төмөнкү багыттарда колдонулат:

☑ **Кардарларды колдоо** – компаниялар аны чат-бот катары пайдаланышат.

☑ **Окуу жана билим берүү** – студенттер жана мугалимдер үчүн пайдалуу жардамчы.

☑ **Программалоо жана код жазуу** – иштеп чыгуучулар кодду түзүү жана оңдоо үчүн колдонушат.

☑ **Контент жаратуу** – блог жазуулар, креативдүү тексттер, реклама тексттери ж.б.

☑ **Жеке жардамчы** – күнүмдүк тапшырмаларды пландаштыруу, идеяларды иштеп чыгуу ж.б.

Жыйынтык

ChatGPT 2022-жылдын ноябрында коомчулукка сунушталган жана OpenAI тарабынан башкарылат. Азыркы учурда анын GPT-3,5 жана 4 бесплатный жана GPT-4 Turbo версиялары жеткиликтүү. Microsoft OpenAIге чоң инвестиция салып, анын AI технологияларын өз платформаларында колдонууда. ChatGPT дүйнө жүзүндө миллиондогон адамдар жана компаниялар тарабынан активдүү колдонулуп жатат.